

§

Opplysningsplikt til barnevernet og barnevernets adgang til å gi opplysninger

BARNE- OG LIKESTILLINGSDEPARTEMENTET

Opplysningsplikt til barnevernet og barnevernets adgang til å gi opplysninger

Barnevernets oppgaver

Barnevernets hovedoppgave er å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid.

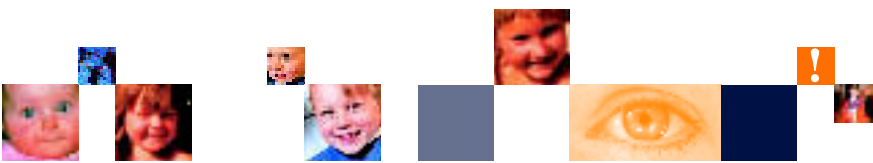
For at barnevernet skal kunne ivareta denne oppgaven er barnevernet avhengig av at andre som kjenner barnets situasjon melder fra til den kommunale barneverntjenesten. Opplysningsplikten er lovpålagt og er begrunnet i barnevernets behov for å motta opplysninger.

Når barneverntjenesten mottar en melding som gjelder bekymring for et barn, plikter den å vurdere bekymringsmeldingen innen en uke, og eventuelt følge opp med videre undersøkelser. Dersom undersøkelsen viser at det er behov for det, skal barneverntjenesten sette i verk nødvendige tiltak for å hjelpe barnet.

Hvem har opplysningsplikt til barnevernet?

Den lovpålagte opplysningsplikten gjelder for alle som arbeider i offentlige instanser og tjenester, samt for organisasjoner og private som utfører arbeid eller tjeneste for stat, fylkeskommune eller kommune.

Opplysningsplikten gjelder også for en rekke yrkesutøvere med profesjonsbestemt taushetsplikt, uavhengig av om vedkommende arbeider i det offentlige eller i det private. Den gjelder blant annet for leger, sykepleiere, psykologer, tannleger, jordmødre og fysioterapeuter.

Opplysningsplikten er et selvstendig og personlig ansvar, og er særlig aktuell for de som arbeider ved helsestasjoner, sykehus, legekontorer, politiet, barnehager, skoler, sosialkontor, familievernkontor og krisesentre.

Når har du opplysningsplikt?

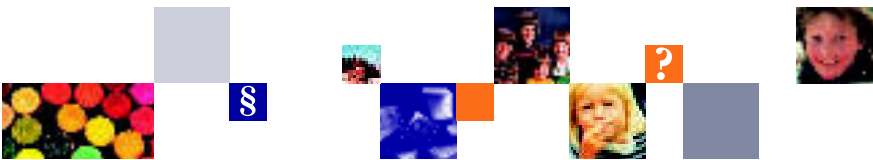
Du har opplysningsplikt til barneverntjenesten når du har grunn til å tro at et barn blir mishandlet i hjemmet eller utsatt for andre former for alvorlig omsorgssvikt, eller når et barn har vist vedvarende alvorlige atferdsvansker. Dette følger av barnevernloven § 6-4, som er gjengitt nedenfor. Opplysningsplikten følger også av tilsvarende bestemmelser i andre lover.¹

Opplysningsplikten innebærer en plikt til å melde fra til den kommunale barneverntjenesten av eget initiativ ved bekymring eller mistanke om at et barn lever under forhold som nevnt ovenfor (meldeplikt).

Plikten til å gi opplysninger gjelder også ved pålegg fra barneverntjenesten eller fylkesnemnda. Ved pålegg gjelder opplysningsplikten også i saker fylkesnemnda skal avgjøre etter barnevernloven § 4-19 om samvær, § 4-20 om fratakelse av foreldreansvar og adopsjon og § 4-21 om oppheving av vedtak om omsorgsovertakelse. Opplysningsplikten gjelder så langt opplysningene er nødvendig for å vurdere om en flytting tilbake til foreldrene eller samvær med dem vil kunne føre til en situasjon eller risiko for barnet som nevnt i §§ 4-10, 4-11 eller 4-12.

At det dreier seg om en plikt innebærer at den enkelte ikke selv kan velge mellom å gi opplysninger eller ikke dersom vilkårene for opplysningsplikt er oppfylt. Plikten til å gi opplysninger faller heller ikke bort selv om vedkommende på egenhånd forsøker å avhjelpe

1. Se for eksempel opplæringsloven § 15-3, friskoleloven § 7-4, barnehageloven § 22, helsepersonelloven § 33, sosialtjenesteloven § 8-8 a, familievernkontorloven § 10 og barnevernloven § 6-4 a. For politiet følger opplysningsplikten av barnevernloven § 6-4 jf. straffeprosessloven § 61 c og forvaltningsloven § 13 f.

situasjonen. Når vilkårene for opplysningsplikten er oppfylt, skal opplysningene gis videre til barneverntjenesten umiddelbart.

Opplysningsplikten etter barnevernloven går foran taushetsplikten etter andre lover.

Dersom det, etter at barneverntjenesten har undersøkt saken, viser seg at barnets situasjon er mindre alvorlig enn antatt, har den som ga opplysninger til barneverntjenesten likevel ikke brutt sin taushetsplikt, så lenge vedkommende hadde grunn til å tro at barnet befant seg i en situasjon som utløser opplysningsplikt.

Barnevernets taushetsplikt og adgang til å gi opplysninger

Barneverntjenesten har taushetsplikt etter barnevernloven.

Taushetsplikten gjelder også i forhold til andre offentlig ansatte og andre med opplysningsplikt til barneverntjenesten. Den innebærer at barneverntjenesten ikke uten videre kan gi opplysninger tilbake til melderer om hvorvidt den finner grunn til å gå videre med saken eller hvilke tiltak som eventuelt blir satt i verk for å hjelpe barnet. Det er derfor viktig å være klar over at fravær av tilbakemelding til den som har meldt sin bekymring til barneverntjenesten ikke innebærer at meldingen ikke blir fulgt opp av barneverntjenesten.

Selv om barneverntjenesten ikke uten videre kan gi tilbakemelding om hvordan den konkret følger opp en bekymringsmelding, kan barneverntjenesten likevel alltid gi melderer beskjed om at bekymringsmeldingen er mottatt, og at den vil bli fulgt opp i henhold til barnevernlovens bestemmelser.

Barneverntjenesten har ellers adgang til å gi opplysninger til andre offentlige myndigheter når dette er nødvendig for å fremme barneverntjenestens oppgaver overfor barnet. For eksempel kan barneverntjenesten gi opplysninger til barnets skole eller barnehage dersom dette er nødvendig for å gi barnet en tilfredsstillende omsorgssituasjon.

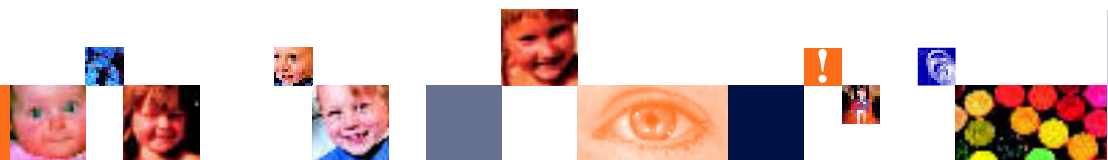
LOV AV 17. JULI 1992 NR. 100 OM BARNEVERNTJENESTER

§ 6-4. Innhenting av opplysninger.

Opplysninger skal så langt som mulig innhentes i samarbeid med den saken gjelder eller slik at vedkommende har kjennskap til innhentingene.

Offentlige myndigheter skal av eget tiltak, uten hinder av taushetsplikt, gi opplysninger til kommunens barneverntjeneste når det er grunn til å tro at et barn blir mishandlet i hjemmet eller det foreligger andre former for alvorlig omsorgssvikt, jf. §§ 4-10, 4-11 og 4-12, eller når et barn har vist vedvarende alvorlige atferdsvansker, jf. § 4-24. Like med offentlige myndigheter regnes organisasjoner og private som utfører oppgaver for stat, fylkeskommune eller kommune. Også etter pålegg fra de organer som er ansvarlige for gjennomføringen av loven plikter offentlige myndigheter å gi slike opplysninger. Etter pålegg fra disse organer plikter offentlige myndigheter i forbindelse med sak som fylkesnemnda skal avgjøre etter §§ 4-19, 4-20 og 4-21, også å gi de opplysninger som er nødvendige for å kunne vurdere om en flytting tilbake til foreldrene, eller samvær med dem, vil kunne føre til en situasjon eller risiko for barnet som nevnt i §§ 4-10, 4-11 eller 4-12.

Også yrkesutøvere i medhold av lov om helsepersonell mv., lov om psykisk helsevern, lov om helsetjenesten i kommunene, lov om familievernkontorer og meklingsmenn i ekteskapsaker (jf. lov om ekteskap), samt lov om frittstående skolar plikter å gi opplysninger etter reglene i andre ledd.

BESTILLING AV PUBLIKASJONER

Brosjyren er utgitt av: Barne- og likestillingsdepartementet

For ytterligere informasjon om opplysningsplikten til barneverntjenesten, se:

- Barne- og familiedepartementets rundskriv om Barnevernet og taushetsplikten, opplysningsretten og opplysningsplikten, Q-24/2005
- Barne- og familiedepartementets veileder om Formidling av opplysninger og samarbeid der barn utsettes for vold i familien, Q-1088B

Publikasjonene er lagt ut på internett:

www.bld.dep.no og www.odin.dep.no

Offentlige institusjoner kan bestille flere eksemplarer av publikasjonene fra:

Departementenes servicesenter

Kopi og distribusjonsservice

www.publikasjoner.dep.no

E-post: publikasjonsbestilling@dss.dep.no

Publikasjonskode: Q-1094 B

Utgitt: 01.2006

Trykk: Mentor Media AS

Opplag: 100.000